

სამეცნიერო ფორუმი, რომელიც ცნობილ ქართველ აფხაზოლოგს მიეძღვნა

A scientific forum dedicated to the famous Georgian Abkhazologist

DOI: <https://doi.org/10.52340/cva.2022.01>

Abstract. The information tells us that on October 16, 2021, an international scientific conference Cultural Values of Abkhazia: Language, Literature, History, Cultural Monuments was held at the initiative of the Sukhumi State University and the Ministry of Education and Culture of Abkhazia.

The conference was dedicated to the 70th anniversary of Professor Teimuraz Gvantseladze, the famous linguist, specialist in Abkhazology and Caucasus studies.

Georgian and Caucasian scientists from the universities of Georgia, the North Caucasus and Turkey participated in the work of the conference.

Participating research and scientific institutions: Georgian Academy of Sciences, Arnold Chikobava Linguistics Institute of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Supreme Council of Abkhazia, Karachay-Cherkessia State University, Samtskhe-Javakheti State University, Recep Tayip Erdogan University (Turkey), Sukhumi State University, Duzce University (Turkey), University of Kars (Turkey), Akaki Tsereteli State University, Kutaisi Ilia Chavchavadze Public Library, Ilia State University, Abkhazia Institute of Tbilisi State University named after Ivane Javakhishvili, Ivane Javakhishvili Institute of History and Ethnology, Batumi University of Arts, Association of Georgian History Teachers, St, Andrews Georgian University, Peace Education Center of SSU.

Keywords: scientific conference, Abkhazia, values, culture, Abkhazology, Kartvelology, Teimuraz Gvantseladze.

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტროს ინიციატივით 2021 წლის 16 ოქტომბერს ონლაინ სამეცნიერო კონფერენცია - „აფხაზეთის კულტურული ფასეულობანი: ენა, ლიტერატურა, ისტორია, კულტურის ძეგლები“ გაიმართა. კონფერენცია ცნობილი ენათმეცნიერის, აფხაზოლოგისა და კავკასიის კვლევების სპეციალისტის პროფესორ თეიმურაზ გვანცელაძის 70 წლის იუბილეს მიეძღვნა.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს, ჩრდილოეთ კავკასიისა და თურქეთის უნივერსიტეტების ქართველოლოგები და კავკასიოლო-

გები. კონფერენცია გახსნა სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფ. ზურაბ ხონელიძემ, რომელმაც ისაუბრა აფხაზეთის კულტურული ფასეულობების შესწავლისა და პოპულარიზაციის მნიშვნელობაზე, განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმო პროფესორ თეიმურაზ გვანცელაძის ნაყოფიერ საქმიანობას, აფხაზოლოგიის მიმართულებით სამეცნიერო გამოკვლევებსა და სახელმძღვანელოებს. აფხაზოლოგია და აფხაზეთმცოდნეობა სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერთა კვლევის წამყვანი მიმართულებაა, რომლის ავანგარდში ბატონი თეიმურაზი და მისი გუნდი დგას. ნაყოფიერი სამეცნიერო და პედაგოგიური საქმიანობისთვის რექტორმა იუბილარს მადლობა გადაუხადა, დღეგრძელობა და შემოქმედებითი წარმატებები უსურვა.

კონფერენციის მონაწილეებს მიესალმნენ და თეიმურაზ გვანცელაძეს იუბილე მიულოცეს აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის მინისტრმა ეკა ხოფერიამ, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა ასოც. პროფ. ნინო თოფურიძემ, სსუ სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის უფროსმა ასოც. პროფ. ლია ახალაძემ, აფხაზეთის ა/რ კულტურულ ფასეულობათა დაცვის სამსახურის უფროსმა ნონა ქარაიამ. გამომსვლელებმა ხაზგასმით აღნიშნეს თეიმურაზ გვანცელაძის დამსახურება აფხაზოლოგიის სამეცნიერო კვლევითი მიმართულების განვითარებაზე, აფხაზეთის კულტურული ფასეულობების მნიშვნელობასა და როლზე ქართული კულტურის ისტორიაში.

სამეცნიერო ონლაინ ფორუმის პირველი ნაწილი საიუბილეო მილოცვებს და აფხაზეთის კულტურულ ფასეულობათა კვლევისა და პოპულარიზაციის შესახებ თემატურ გამოსვლებს მიეძღვნა. მილოცვების შემდეგ არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის მეცნიერ თანამშრომელმა, ფილოლოგიის დოქტორმა მანანა ბუკიამ სამეცნიერო ფორუმის მთავარ მოხსენებაში დეტალურად ისაუბრა პროფ. თეიმურაზ გვანცელაძის სამეცნიერო მემკვიდრეობის შესახებ, რის შემდეგ გაიმართა სექციური მუშაობა: „აფხაზოლოგია - აფხაზური ენა და ლიტერატურა, ქართული ლიტერატურა და აფხაზურული ლიტერატურა“ და „აფხაზეთმცოდნეობა - ისტორია, ეთნოლოგია, კულტურის ძეგლები“.

გამომსვლელთა შორის იყვნენ სხვადასხვა სამეცნიერო კვლევითი დაწესებულებებისა და უნივერსიტეტების წარმომადგენლები: საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ვაჟა შენგელია, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორი, პროფ. ნანა მაჭავარიანი, აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე პროფ. ჯემალ გამახარია, ყარაჩაი-ჩერქეზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი პროფ. სერგეი პაზოვი, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, პროფ. მაკა ბერიძე, რეჯეფ თაიფ ერდოღანის უნივერსიტეტის (თურქეთი) ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრის ხელმძღვანელი.

ღვანელი, ასოც. პროფ. გულ მუქქერემ ოზთურქი, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე სამეცნიერო დარგში, პროფ. მერაბ ბერიძე, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფ. ზურაბ ჰაპასქირი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, პროფ. მერაბ ნაჭყებია, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფ. ეკა დადიანი, ქუთაისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის საჯარო ბიბლიოთეკის დირექტორის მოადგილე რიტა წაქაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფ. ვლადიმერ კიკილაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აფხაზეთის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი ფილოლოგიის დოქტორი ლეილა ავიძბა, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი სალომე ბახია-ოქრუაშვილი, ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტის ასოც. პროფ. დოქტორი ნინო ხარშილაძე, საქართველოს ისტორიის მასწავლებელთა ასოციაციის პრეზიდენტი მანანა შეყილაძე, საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის პროფესორები, მეცნიერებათა დოქტორები: მანანა ტაბიძე, ბელა შავხელიშვილი, თინათინ თურქია, დუზ-ჯეს (თურქეთი) უნივერსიტეტის პროფესორები, დოქტორები: მაკა სალია, შორენა ლომაია, ფევი ჩელები, ყარსის (თურქეთი) უნივერსიტეტის პროფესორი, მაია მესხიძე, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი მაია მირესაშვილი, ასოცირებული პროფესორები: მარინა ტურავა, ნანა კუცია, ნინო მაშია, ია ჯიჭონაია, რუსუდან ფიფია, ნანა არახამია, ლია ახალაძე, მოწვეული ლექტორი მარინა ჯღარკავა, დოქტორანტი გიორგი ლორია, სსუ სამშვიდობო განათლების ცენტრის თანამშრომლები დოქტორები სოფიკო ჭაავა და ვახტანგ ჭანია და სხვები. სამეცნიერო ფორუმს ესწრებოდნენ აფხაზეთის ა/რ უმაღლესი საბჭოს, აფხაზეთის ა/რ მთავრობის ადმინისტრაციის, აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტროს კულტურულ მემკვიდრეობათა დაცვის სამსახურის წარმომადგენლები, მეცნიერები და მკვლევრები, რომელთა მოხსენებები, კვლევები და მილოცვები აფხაზეთის კულტურულ ფასეულობებს: ენას, ისტორიას, ეთნოლოგიას, ფოლკლორს, კულტურის ძეგლებს ან პროფესორ თეიმურაზ გვანცელაძის სამეცნიერო მემკვიდრეობის შესწავლას ეხებოდა.

კონფერენციის შემაჯამებელ სხდომაზე, ორგანიზატორებისა და სექციის ხელმძღვანელების მიერ გადაწყდა, წარმოდგენილი მოხსენებების ნაწილის დაბეჭდვა საიუბილეო კრებულში, რომელსაც აფხაზეთის ა/რ-ის განათლებისა და კულტურის სამინისტრო დააფინანსებდა. წინამდებარე კრებული აღნიშნული გადაწყვეტილების შედეგია. კონფერენციის პროგრამა და ინფორმაცია განთავსებულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე.

კონფერენციის პროგრამა იხილეთ სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ოფიციალურ საიტზე: <https://www.sou.edu.ge/images/file/1634904928--afxazeTis%20-kulturuli%20faseulobani%20Temur%20gvancelaZis%2070%20wlis%20iubile%202021.pdf>
ინფორმაცია კონფერენციის შესახებ იხილეთ; <https://www.sou.edu.ge/news/afxazeTis-kulturuli-faseulobani:-ena,-literatura,-istoria,-kulturis-Zeglebi-/885>

ლია ახალაძე

*სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების
დეპარტამენტის უფროსი*

ნონა ქარაია

*აფხაზეთის ა/რ კულტურულ ფასეულობათა დაცვის
სამსახურის უფროსი*